

**İran'da Vehhâbilik Konulu Akademik Yayınlar Bibliyografyası:
Medreselerin Üçüncü Seviye Seminer Risaleleri ve Mezûniyet
Risaleleri ile Üniversitelerin Dinî İlimler Programlarının Yüksek
Lisans ve Doktora Tezleri***

Bibliography of Academic Publications on Wahhabism in Iran: Third
Level Seminar Risales and Graduation Risales of Madrasas and
Master's and Doctoral Theses of Religious Sciences Programs of
Universities

Zekeriya DOĞRUSÖZLÜ** - Mehmet KUBAT***

Öz

Son yıllarda Suudi Arabistan'da Şiilik üzerine, İran'da ise Vehhâbilik konusunda yapılan yayınların sayısının önemli ölçüde arttığı gözlenmektedir. Bu yayınların tümünü ele almak çalışmanın kapsamını aşacağından biz bu makalede yalnızca İran'da geleneksel ve modern dinî ilimler alanında Vehhâbilik üzerine yapılan akademik çalışmaları aktaracağız. Öncelikle belirtmek gerekir ki, İran'da Vehhâbilik üzerine yapılan yayınların çokluğu, bu konuda yapılacak bilimsel araştırmalardaki kaynak taramalarını bir hayli

Abstract

In recent years, the number of publications on Shiism in Saudi Arabia and on Wahhabism in Iran has increased significantly. Since it would be beyond the scope of this study to deal with all of these publications, in this article, we will only present the publications on Wahhabism in the field of traditional and modern religious sciences in Iran. First of all, it should be noted that the large number of publications on Wahhabism in Iran makes it very difficult to scan the sources in scienti-

* Bu çalışma İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: SUA-2018-901

** Arş. Gör. İnönü Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı; Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi Temel İslam Bilimleri, Malatya, Türkiye / zekeriya.dogrusoğlu@inonu.edu.tr / <https://orcid.org/0000-0002-5481-7302>

*** Prof. Dr. İnönü Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, İslam Mezhepleri Tarihi Ana Bilim Dalı, Malatya, Türkiye / mehmet.kubat@inonu.edu.tr / <https://orcid.org/0000-0001-6729-7652>

Başvuru Submission	Kabul Accept	Yayın Publish
25.10.2023	18.12.2023	31.12.2023

DOI 10.18403/emakalat.1381250

zorlaştırmaktadır. Bu durum konuya dair biyografik çalışmaların yapılmasını zorunlu hale getirmektedir. Bu nedenle biz bu makalede öncelikle akademik araştırmalarda bibliyografik çalışmaların önemine değindik, daha sonra da kaynakların konulara göre sistemli bir şekilde bir araya getirilmesinin söz konusu eserlere kolayca ulaşılmasını sağladığına, bunun da bilgi paylaşımının etkinleşmesini kolaylaştırdığına işaret ettik. İslam Mezhepleri Tarihi alanında yapılan bibliyografik çalışmaları örnek alarak yaptığımız bu çalışmada İran'da sayısı yüzleri bulan Vehhâbîlik konulu çalışmaların künyelerinin bir araya getirilmesini amaçladık.

Anahtar Kelimeler: İslam Mezhepleri Tarihi, Tezler, Bibliyografya, Şîilik, Vehhâbîlik.

fic research on this subject. This situation makes it compulsory to carry out biographical studies on the subject. For this reason, in this article, we first mentioned the importance of bibliographical studies in academic researches, and then pointed out that the systematic gathering of sources according to the subjects enables easy access to the works in question, which facilitates the activation of information sharing. In this study, we aimed to bring together the bibliographical works on Wahhabism, which numbered hundreds in Iran, by taking bibliographical studies in the field of History of Islamic Sects as an example.

Keywords: History of Islamic Sects, Theses, Bibliography, Shi'ism, Wahhabism.

Giriş

Bibliyografik çalışmalar, akademik ve bilimsel araştırmalar için kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmalar genellikle sistematik ve analitik olmak üzere iki ana kategoriye ayrılır. Sistematik bibliyografyalar, belirli bir konu veya disiplin hakkında yayınlanmış kaynakların genel bir listesini sağlar. Analitik bibliyografyalar ise, kitapların veya diğer yazılı materyallerin üretim süreçlerini inceler.¹ Bibliyografik çalışmaların akademik süreçlere katkılarında bir kısmı şöyledir:

-Erişilebilirlik: Kaynaklara kolay erişim sağlar, böylece araştırmacılar ve öğrenciler için bilgi toplama süreci hızlanır.

-Seçicilik: Disipline özgü kaynakların belirlenmesine yardımcı olur, bu da daha güvenilir ve odaklı araştırmaların yapılmasına olanak tanır.

-Kalite Kontrolü: Kaynakların güvenilirliğini ve kalitesini değerlendirmeye olanak tanır, bu da araştırmaların bütünlüğünü korur.

-Kapsamlı İnceleme: Konuyu derinlemesine incelemeye olanak tanır, bu da daha sağlam ve kapsamlı araştırmaların yapılmasına zemin hazırlar.

¹ Çeşitli tanımlamaları ve sınıflandırmaları için Bkz. Philip Gaskell, *A new introduction to bibliography* (New Castle, Del: Oak Knoll Press, 2007), 313-336.

-Zaman Tasarrufu: Yanlış veya gereksiz kaynaklarla zaman kaybetmeyi önler, bu da araştırma sürecini daha verimli kılar.

-Beceri Geliştirme: Kaynak bulma ve değerlendirme becerilerini geliştirir, bu da gelecekteki araştırmalar için önemli bir temel oluşturur.

Özetle, bibliyografik çalışmalar, bilimsel ve akademik süreçlerin etkinliği, güvenilirliği ve bütünlüğü açısından vazgeçilmezdir. Özellikle bilgi teknolojilerinin hızla geliştiği günümüzde, bu tür çalışmaların yapılması ve güncel tutulması daha da önem kazanmıştır.

İslam Mezhepleri Tarihi alanında yapılan bibliyografik çalışmalar son dönemlerde büyük ilgi görmekte ve bu alanda yapılan çalışmalar çeşitli kategorilerde derlenmektedir. Türkiye’de bu alanda gerçekleştirilen bazı özel çalışmalar özellikle dikkat çekmektedir. İlk olarak, Pervin Usburak tarafından Ahmet İshak Demir’in danışmanlığında hazırlanan “Mezhepler Tarihi Akademik Makaleler Bibliyografyası” bu alanda yapılan akademik makaleleri alfabetik sıralama ile listelemekte ve geniş bir literatürü kapsamaktadır.² İkinci olarak, Gülsüm Kaba tarafından yine Ahmet İshak Demir danışmanlığında hazırlanan “Mezhepler Tarihi Akademik Yayınlar Bibliyografyası” ise alandaki kitap ve tez çalışmalarını derleyerek kaynakların geniş bir yelpazesini sunmaktadır.³ Ayrıca, “Hasan Onat’ın Danışmanlığında Alevilik-Bektaşilikle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi” başlıklı çalışma, bu alana büyük emekler veren Hasan Onat hocanın danışmanlığında hazırlanan tezler üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu çalışma, Alevilik ve Bektaşilik konularında yapılan lisansüstü tezleri ele alarak, Hasan Onat hocanın bu alandaki katkılarını ve bu konulardaki akademik gelişmeleri incelemektedir.⁴ Sönmez Kutlu’nun çalışması ise belirli bir konu üzerine kategorize edilmiş ve son zamanlarda akademik çevrelerin ilgi odağında olan Matüridilik konusundaki çalışmaları bir araya getirmiştir. “Ebû Mansûr Mâturidî ve Mâturidî Kültür Çevresiyle İlgili Bibliyografya” başlıklı bu eser, Matüridilikle

² Ahmet İshak Demir-Pervin Usburak, “Mezhepler Tarihi Akademik Makaleler Bibliyografyası”, *e-Makâlât: Mezhep Araştırmaları V/1* (2012), 142-143.

³ Ahmet İshak Demir - Gülsüm Kaba, “Mezhepler Tarihi Akademik Yayınlar Bibliyografyası”, *e-Makâlât: Mezhep Araştırmaları IV/2* (2011), 185-186.

⁴ Ömer Faruk Teber-Doğan Kaplan, “Hasan Onat’ın Danışmanlığında Alevilik-Bektaşilikle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi”, *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları*, 1/17 (2021), 507-524.

ilgili geniş bir literatürü kapsamlı bir şekilde sunmakta ve bu konudaki akademik araştırmaları kategorize etmektedir.⁵ Son olarak, Ali Avcu'nun "İslam Mezhepleri Tarihi Bilim Dalı'nda Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Bir Değerlendirmesi" başlıklı çalışması, İslam Mezhepleri Tarihi alanında yapılan çalışmaların genel bir değerlendirmesini sunmakta ve bu alandaki yüksek lisans tezlerini inceleyerek, bu çalışmaların kapsamını, yöntemlerini ve katkılarını detaylı bir şekilde analiz etmektedir.⁶ Bu eser, alandaki akademik araştırmaların mevcut durumunu ve gelişimini ortaya koymakta ve gelecekte yapılacak araştırmalar için önemli bir kaynak olarak öne çıkmaktadır.

Bu bağlamda bu bibliyografik çalışmamızın ana mihverini İran'da geleneksel ve modern müfredata tabi akademik enstitülerde Vehhâbilik üzerine hazırlanan yayınlar oluşturmaktadır. İran'da Vehhâbilik üzerine yapılan akademik çalışmaların sayısı ve çeşitliliği göz önüne alındığında, bu çalışmalara dair bibliyografik kaynakların araştırmacılara önemli bir rehberlik sunacağı kanaatindeyiz.

Bugün İran'da Vehhâbilik üzerine yapılan akademik çalışmaların motivasyonunun tarihi izleri iki asır öncesinde Vehhâbiliğe yazılan reddiyelere kadar geri götürülebilir. XIX. asrın başlarında Vehhâbi milislerin Kerbelâ ve Necef'teki imamların türbelerine yönelik saldırılarından sonra bir tür dinî reaksiyon olarak başlayan bu tedvîn faaliyetlerinde Şeyh Ca'fer Kâşifü'l-Ğitâ (ö. 1228/1813) öne çıkan âlimlerden biridir. Fiili olarak da Vehhâbilere karşı mücadele eden Kâşifü'l-Ğitâ'nın, onların görüşlerini eleştirmek üzere kaleme aldığı *Mehneçü'r-Reşâd limen Erâde's-Sedâd* adlı eseri Vehhâbilere yazılan ilk reddiye olarak kaydedilmektedir.⁷ Daha sonra Irak'taki ilmî havzalarda yazımına devam eden reddiye tedvînine, Vehhâbilerin 1926'daki Medine'ye saldırılarından sonra İran'daki Şii âlimler de katılmışlardır. 1979 İran İslam Devrimi'yle birlikte İran devletinin resmî mezhep hüviyetine kavuşan İmâmiyye Şiası için Vehhâbilik, sadece dinî değil aynı zamanda siyasî rakip haline gelmiştir. Bu zamana kadar bireysel çabanın ürünü olan reddiyeler, kurumsal bir literatüre dönüşerek devletin dinî propagandasının aracı haline gelmiştir.

⁵ Sönmez Kutlu, "Ebû Mansûr Mâturîdî ve Mâturîdî Kültür Çevresiyle İlgili Bibliyografya", İmam Mâturîdî ve Mâturîdîlik, Haz. Sönmez Kutlu, (Ankara: Otto Yayınları) 2017, 441-504

⁶ Ali Avcu, "İslam Mezhepleri Tarihi Bilim Dalı'nda Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Bir Değerlendirmesi", *İslâmi Araştırmalar=Journal of Islamic Research*, 2/29 (2018), 399-421.

⁷ es-Seyyid Muhsin el-Emîn, *A'yânü's-Şî'a* (Beyrut: Dârü't-Te'âruf, 1973), 10: 221-222.

İran'da yüksek dinî öğretim kurumları, ülkenin dinî ve kültürel mirasının önemli bir parçasıdır ve iki ana kategoriye ayrılır: Geleneksel dinî okullar (medreseler) ve modern üniversitelerdeki dinî fakülteler. İran medreseleri, (havza-i ilmiyye) ülkenin dinî tarihi ve din eğitimi açısından büyük öneme sahiptir. Bu medreseler, İmâmiyye Şîası mezhebine bağlıdır. Medreselerde öğrencilere, Kur'an, hadis, fıkıh, kelâm, mantık, ahlak ve felsefe gibi dersler okutulmaktadır. Medreselerdeki eğitim, öğrencilerin dinî liderler (müçtehitler) olarak yetiştirilmesine odaklanmaktadır. Modern dinî eğitim ise XX. yüzyılın ortalarından itibaren modern üniversitelerde de yer almaya başlamıştır. Bu üniversitelerde dinî fakülteler kurulmuş ve öğrencilere İslam ve diğer dinlerle ilgili bilgiler sunulmaktadır. Dinî fakültelerde eğitim alan öğrenciler, din adamları, akademisyenler ve araştırmacılar olarak çalışmaktadır. Yani üniversitelerdeki din ilimleri fakülteleriyle medreseler karşılıklı olarak birbirlerinin akademik formasyonlarını tanımaktadırlar. Buna göre, medreselerin dört dönemlik yüksek ihtisas seviyesinin üçüncü seviyesinde seminer olarak verilen risâleler, üniversitelerin yüksek lisans tezi ile medreselerin dördüncü seviyedeki mezuniyet risaleleri, üniversitelerin doktora tezleri ile eşdeğer görülmektedir. Ayrıca, her ne kadar geleneksel bir eğitim kurumu olsa da medrese risalelerinin (bitirme tezleri), üniversitelerin lisansüstü tezlerinin akademik formatları ile aynı niteliği taşıdığı görülmektedir.

Hem geleneksel dinî medreseler hem de modern üniversitelerdeki dinî fakülteler akademik yayınlarında Vehhâbilik konusuna önemli bir yer ayırmıştır. Bu bağlamda medreseler ve üniversitelerden derlediğimiz bu bibliyografik makalede 5 mezûniyet risalesi, 5 doktora tezi, 176 yüksek lisans tezi ve 16 üçüncü seviye seminer risâlesi olarak toplamda 202 çalışma bir araya getirilmiştir.

1. Doktora Tezleri ve Mezuniyet Risaleleri

1.1. Doktora Tezleri

1. Âbidî, Ahmed, *Berresî-yi ve Nakdi Bâbı Devvôm ez Kitâb-ı Usûl-ü Mezhebi'sh-Şîa'l-İmâmiyye*, dan. Ahmed Beheştî, Dânişgâh-ı Tahrân, Dânişgede-i İlâhiyât ve Meârif-i İslâm, Reşte-i Felsefe ve Kelâm, s. 416, 1381.

2. Haydarî, Seyyid Abdülkerim, *Câyigâh-ı Sünnet der Mekteb-i Ehl-i Beyt: Nakdi ber Faslı Usûlü Mezheb-i Şîayı İmâmiyye el-İsnâşeriyye*, dan. Muhammed Hâdî Ma'rifet, Dânişgâh-ı Tahrân, Reşte-i İlâhiyât s. 201, 1385.

3. Nicarzâdegân, Fethullah, *Nüzâhe-i'l-Kur'ân ani't-Tahrîf ve Mevâzini'l-Vehhâbiyye*, dan. Muhammed Hâdî Marifet, Reşte-i Ulûmu Kur'an ve Hâdis, Dânişgâh-ı Tahrân, Dânişkede-i İlâhiyat ve Mearifi İslâm, s.y, 1378.

4. Arâni, Mehdî Fermâniyyân, *Mebânî-yi Fikrî Selefîyye*, dan. Ahmed Beheştî, Dânişgâh-ı Kum, Dânişkede-i İlähiyyât, s.198, 1379.

1.2. Mezûniyet Risaleleri

1. Rüstem Nejât, Mehdî, *et-Teveessül fi'l-Kitab ve's-Sünne*, Muhammed Hâdî Ma'rifet, Merkez-i Müdüriyyeti Havzâ-i İlmiyyeyi Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâm, s.164, 1381.

2. Fellâhî, Ahmed Hüseyin, *Ziyârat ve Teveessül ve Rabitâ-i ân bâ Tevhîd-i İbâdî*, dan. Ahmed Âbidî, Havza-i İlmiyyeyi Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâm-i İslâmî, s. 241, 1385.

3. Kazvîni, Seyyid Muhammed Hüseyinî, *Munâzarât der Haremeyni Şerifeyn*, Havza-i İlmiyyeyi Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, s. 186, 1382.

4. Seccâdî, Seyyid Hüseyin, *Nakdi Berresî-yi Ârâyı Selefîyye der Bâre Tevhîd ve Nübüvvet*, dan. Ahmed Beheştî, Havzâ-i İlmiyyeyi Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, sy. 1382

5. Âyetî Secezeî, Nusret, *Nakdi Berresî-yi Şübehât Doktor Nâsır el-Kaffârî der Bâre Endişe-i Mehdeviyyet*, dan. Seyyid Mes'ûd Pür Seyyid Âgayı, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, 1378.

6. Nikhâh, Hüseyin, *Berresiyi-i Tatbîkî Akâidi Selef bâ Vehhâbiyyet*, dan. Mehdî Fermâniyyân, Havzâyi İlmiyyey-i Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâm s.y, t.y.

2. Yüksek Lisans Tezleri ve Üçüncü Seviye Seminer Risaleleri

2.1. Yüksek Lisans Tezleri

1. Âdî, Muhammed, *Teveessül ez Didgâhı Vehhâbiyyet ve Ehl-i Sünnet*, dan. Ali Rızâ Muhtârî, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Vâhidî Fasâ, s. 155, 1392.

2. Abbâs, Tâhir, *Kitâbşinâsiyyi Tevsîfî Te'lîfâtı Ülemâyı Şiâ der Pâsûh be Şübehât ve Kitabhâyı Ehl-i Sünnet ez Safevviye tâ Asrı Hâzır*, dan. Hüseyin Abdülmammedî, Câmîatü'l-Mustafa el-Âlemiyye, Mucteme'i Âmuzeşi Âli Fıkh, s. 145, 1384.

3. Ali Beg, Ali Rızâ Hâcî, *İstiratejiyi Arabistânı Su'ûdî Birâyi Gostereşi Vehhâbiyyet der Menâtik-ı Sünnî Neşin İrân ve Siterâtejiyi İrân der Takviyyet Şüyyânı Arabistân*, dan. Rıza Bâkizâde Pelâmî, Dânişgâh-ı Azâdî İslâmî, Vâhid-i Aştıyân, s. 165, 1390.

4. Âlim Nakavî, Seyyid Esed, *Tevhîdî 'İbâdî ez Didgâhı Ehl-i Şiâ ve Ehl-i Sünnet*, dan. Ahmed Abidî, Dânişgâh-ı Usûlüddîn, Kum, s. 185, 1382.

5. Alipûr, Fatıma, *Hayâti Fikrî ve Siyâsî İbn Teymiyye*, dan. Seyyid Hüseyin Felâhzâde, Reşte-i Târihi İslâm, Dânişgâh-ı Bakırû'l-Ulûm, s. 162, 1379.

6. Asğarî, Şah Velî, *Şefâ'at der Kur'an*, dan. Muhammed Ca'ferî Hüseyinîyân, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemîyye, Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâmî, Kum, s. 178, 1381.

7. Âzâd, Hüseyin, *Berresî-yi ve Tahlîli Ta'aruzâtî Fıkriyyi Vehhabîyyet bâ Âyâtî Kur'an*, dan. Ali Rızâ Muhtarî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, s.136, 1374.

8. Azîziyyân, Meryem, *Vehhâbiyyet ve Emâkini Mukaddese tâ Karnî Bistôm*, dan. Hasan Hazretî, Dânişgâh-ı Tahrân, Reşte-i Târih, Dânişkede-i Edebiyyât ve Ulûmu İnsânî, s.y, 1386.

9. Babâyî, Ali, *Ceriyân Şinâsî Târihi Fıkhi Selefî*, dan. Âryâ Muhammed Takî Fahlaî, Dânişgâh-ı Firdevsî Meşhed, Reşte-i Fıkh ve Mebânî Hukûk, Dânişkede-i İlâhiyyât ve Me'arifi İslâmî, s.y. 1388.

10. Bâbilî, Hasan Fellah *Tevhîdi Sıfâtî ve İnhirâfî Güruhhâyi Muh-telif ez Cümle-i Eşâire ve Vehhâbîhâ ve Nakşi Eimme*, dan. Muham-med Hüseyin Zâilî, Dânişgâh-ı Kum, Reşte-i İlâhiyyat ve Me'arifi İslâmî, Merkezi Terbiyyeti Müderris, 1371.

11. Bağbânî, Kâdis, *Şefâat ve Âsârî an der Zendeğî-yi İnsân*, dan. Melihâ Pürsetâr Mehâdi, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Reşte-i İlâhiyyât ve Me'arifi İslâmî, Girâyîşi Ulûmu Kur'an ve Hadîs, Danişkede-i Ulûmu İnsânî, s. 201, 1388.

12. Bahşâyîş, Ahmed, *Siyâseti Amelkerdi Vehhâbiyyet der Cumhûri İslâmiyyi İrân*, dan. Hasan Debistânî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemîyye, Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâmî, s. 144, 1389.

13. Bârberî, Muhammed Sadık, *Berresyi Şübehât der Âyâtî Kur'an ve Tefâsîri Şîa ve Ehl-i Sünnet*, dan. Ali Rıza Muhtarî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Reşte-i Ulûmu Kur'an ve Hâdis, Vâhidi Erâk, s. 189, 1373.

14. Basîr, Habîbullâh, *Nakdi Didgâhı Vehhâbiyye der Bâre Şefâ'at ez Manzari Allâme Tabatabâi*, dan. Hüseyin Dîbâ, Reşte-i Fıkh Me'arifi İslâmî, Girâyîşi Kelâmî İslâmî, Mucteme'i Âmuzeşi Âli-yi Fıkh, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemîyye, Kum, s. 168, 1387.

15. Bâzârî, Ma'sûme, *Nakdi Didgâhı Vehhâbiyyet der Bâre Tevhîd ve Şirk*, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Sârî, s, 254, 1391

16. Behrâmî, Ferdîn, *Bünyâdgirâyî ve Emniyet: Mütâle'a Mevridi Güruhhâyi Selefîyyi Ostânü Kürdistân*, dan. Seyyid Mahmûd Necâtî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemîyye, s. 186, 1384.

17. Beledistânî, Muhammed Ali, *Berresî-yi Ârâyî Ülemâyî Şîa ve Vehhâbîhâ der Bâre Tevessül ve Şefâ'at*, Seyyid Muhammed Rıza Mu-sevî, Reşte-i Fıkhi ve Me'arifi İslâmî, Mucteme'i Âli-yi Fıkhi, Câmî-atü'l-Mustafa el-Alemîyye, Kum, s. 185, 1384.

18. Bırâderân İftihârî, Ali Rıza, *Nakdi Şübehât Mehdeviyyet der Kitabhâyi Usûlü Mezhebi Şîa el-İsnâaşeriyye (el-Kaffârî) ve'l-İmâm Mehdî*, Dânişgâh-ı Edyân ve Mezâhib, s. 147, 1390.

19. Biknecâd, Ali, *'İleli Gostereşi Endişe-i Selefîgerî der Ostânî Sîstân ve Belûcîstân (Pes ez İnklab-i İslâmî)*, dan. Muhsin Müdirşâneci, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhid-i Meşhed, s. 159, 1390.

20. Ca'ferî, Seyyide Derbân, *Şefa'at ez Didgâhu Fıraki Muhtelifi İslâmî, (Eşâire, Mu'tezile, Teşeyyu' ve Vehhâbiyyet*, Seyyid Hüseyin Seyyid Musevî, Dânişgâh-ı Firdevsî Meşhed, Reşte-i Müderrisî Me'ârifî İslâmî, Dânişkede-i İlâhiyyat ve Me'ârifî İslâmî, s. 179, 1390.

21. Cân, Tâhir Ali, *Nakd ve Berresî-yi Didgâhu ve Doktor Kaffârî der Bâre İmâmet, Faslı Evvel, Bâbu Sâlis, (Usûlü Mezhebi's-Şîa el-İmâmiyye el-İsnâaşeriyye)*, dan. Seyyid Muhammed Rıza Müsevî, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, s. 194, 1385.

22. Dalvend, Pervîn, *Zemînehâyı Târihî Peydâyîşi Selefîgerî ve Gostereş ân der Cihâni İslâmî*, dan. Gulâm Hüseyin Zergerî, Reşte-i Târih, Dânişgâh-ı Şehîd Beheştî, s. 135, 1389.

23. Dâmîrî, Muhammed Rıza, *Ceriyânâ-yi İslâmî ve Sukûtu İmparâtörî-yi Osmânî bâ Te'kid ber Vehhâbiyyet*, dan. Muhammed Surûr Gûryân, Reşte-i Ulûmu Siyâsî, Dânişgâh-ı Bâkırî'l-Ulûm, Kum, s. 187, 1877.

24. Denküb, Ali, *Berresî-yi Zemînehâyı Siyasiyyi ve İctimaiyyi Gostereşi Vehhâbiyyet der İrân Mevridi Ostân Gülistân*, dan. Mes'ûd Mu-talebî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, s.y. 1390.

25. Ebu'l-Hasanî, Mahbûbe, *Mebânî-yi Fıkhî Ziyârat ve Tevessül*, dan. Muhammed Hüseyinî, Reşte-i Fıkh ve Mebânî Hukûku İslâmî, Dânişkede-i Ulûmu İnsânî, Dânişgâh-ı Tahrân, s. 188, 1387.

26. Efrahte, Abdülmecid, *Endişe-i Siyâsî Selefîgerî der İslâmî Muasır bâ Te'kidî ber Talibân ve'l-Kaide*, Tabatabâi, Muhammed Rıza Ahmedî, Reşte-i Ulûmu Siyâsî, Dânişkede-i Ulûmu Siyâsî ve Me'ârifî İslâmî, Dânişgâhı İmâm Sadık, Tahrân, s.185, 1387.

27. Ekberî, Ahmed, *Tevhîdî 'İbâdî ez Didgâhu Kur'an ve Rivâyet, bâ Ruwîkardî İntikâdî be Nazarât İbn Teymiyye*, Seyyid Mahmûd Müsevî, Dânişkede-i Ulûmu Hadîs, Kum, s. 158, 1388.

28. Ekberîferd, Rızâ, *Nüfûzu Vehhâbiyyet der Kişverhâyı Hemsâye ve Te'sîri ân ber Emniyyeti Millî-yi İrân*, dan. İzzüddîn Necâd, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidî Ulûmu Tahkîkât, s. 197, 1389.

29. Ekberipür, Rızâ, *Nakşi Fırkağirâyî Mezhebî Vehhâbiyyet der Revâbiti Cumhûri İslâmî İrân ve Pakistân*, Ebû Muhammed Askerhânî, Dânişgâh-ı Tahrân, Reşte-i Revâbiti beyne'l-Mileli, Dânişkede-i Hukuk ve Ulûmu Siyâsî, s. 189, 1376.

30. Ekrem, Muhammed, *Hakîkati Tevhîd ve Şirk*, dan. Muhammed Bâkır Kayyûmî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Mucteme-i Âmuzeşi-i Âlî Fıkh, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, s. 145, 1383.

31. el-Kazvîni el-Hâirî, Muhammed Hasan, *Tercüme-i el-Berâhini'l-Celiyye fî Ref'i Teşkilâtî'l-Vehhâbiyye*, dan. İsmail Selîmî Nemîni, Dâniğâhı Meşhed, Danişkede-i İlâhiyyat ve Me'ârifî İslâm, s. 153, 1348.

32. Emîni, Abdülmü'min, *Berresî ve Nakdi Didgâhu Kaffârî der Bâre Câyigâhu Eimme der Mektebi Teşeyyü' (Faslı Evvel ez Babı Devvôm ez Usûlü Mezhebi's-Şia)*, dan. Mansûr Nusayrî, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâm, Mucteme-i Âmuzeşi Âl-yi Fıkh, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Kum, s. 181, 1388.

33. Ensârî, Zehrâ, *Vehhâbiyyet ve Âsâri Sûi Nâşi ez Te'aruzu Ân bâ Âmuzehâyi Dîni*, dan. Muhammed Hüseyin Sâinî, dan. Ferhâd İdrîsî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Fesâ, s. 124, 1390.

34. Enûşe, Seyyide Şeymâ, *Berrasî ve Nakdi Didgâhu Muhammed b. Abdülvehhâb der Bâre Mi'yârîhâyı Tevhîd ve Şirk*, dan. Reşte-i Ulûmu Hadîs Girâyeş Kelâmî ve Akâid, Dânişkede-i Ulûmu Hadîs, Kum, s.y. 1388

35. Fahleî, Muhammed Takî, *Pejûheşi Mevzû'î der Sünnet ve Bid'at der Pertü Te'âlîmi Mekteb-i Ehli'l-Beyt*, dan. Muhammed Vâizzâde Horasânî, Dânişgâh-ı Firdevsî Meşhed, Reşte-i Fıkh ve Mebâniyyi Hukuku İslâmî, Dânişkede-i İlâhiyyât ve Me'ârifî İslâmî, s. 158, 1374.

36. Fâizî, Abid Hüseyin, *Berresî-yi Tatbîkî Efkâr Vehhâbiyyet bâ Havâric*, dan. İsamuddîn Yahyâ el-'Îmâd, Reşte-i Fıkh ve Me'ârif-i İslâmî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Mucema'i Âlî-yi Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, s. 145. 1388.

37. Fazeli, Muhammed, *Berresî-yi Kur'an ve Revâyi Tevhîd ve Şirk ez Didgâhu Teşeyyü' ve Vehhâbiyyet*, dan. Ali Rıza Muhtarî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Fesâ, 1391.

38. Fedâin, İmâr Hozzâ'î, *Tekfîri Şia: Müdde'ıyyât ve Müstenedât*, Reşte-i Tahassûsi Kelâmî İslâmî, Merkezî Müdiriyyet Havza-i İlmiyyeyi Horasânî, Meşhed, s.y. 1388.

39. Fehhârî, Alî Rızâ, *Berresî-yi Mecmua Şübehâti Vehhâbiyyân der bâre Mehdeviyyet*, dan. Ahmed Abidî, Müessesei Âmuzeşi ve Pejûheşi İmâm Humeynî, 1388.

40. Fellâhî, Nâdir, *Tahlîli Telâkî Jeopolitiki Teşeyyü' ve Vehhâbiyyet der Havza-i Peyrâmûni Cumhûrî İslâmîyyi İrân*, dan. Yusûf Zeynül'abidin, Danişgâhı Âzâdi İslâmî, Vâhid-i Reşt, s. 165, 1390.

41. Ferbûd, Muhammed Cevâd, *Şefâat der Kitâbı Sünnet*, dan. Meryem İmânî Hôşhû, Reşte-i Ulûmü Kur'ân ve Hadis, Dânişgâh-ı Terbiyeti Muallim, Dânişkede-i İlâhiyyat ve Ulûmu İnsânî, s. 163, 1383.

42. Ferdî, Rızâ Ekberî, *Peyâmedhâyı Nufûzi Vehhâbiyyet der Kiş-verhâyi Hemsâye ve Te'siri ân ber Emniyyeti Milliyi İrân*, dan. Muhammed Ahbârî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Dânişkede-i Ulûmu Siyâsî, Vâhid-i Reşt, s. 147, 1389.

43. Ferecî, Müjgân, *Tevhîdi İbâdî ez Didgâhı Şîa ve Vehhâbiyyet*, dan. Dânişgâh-ı Bâkiru'l-Ulûm, Kum, s. 144, 1386.

44. Feyzizâde, Ebâsilet, *Berresî-yi Akâidi Vehhâbiyyet der Mevzûi Tevhîd*, dan. Melihâ Pürstârî, Danişgâhı Azâdi İslâmî, Vâhid-i Tebrîz, 1391.

45. Gevherî, Muhammed Cevâd, *Rabîta-i Ze'âmeti Dîni ve Hukûmet ez Didgâhı Vehhâbiyyet*, Muhammed Ali Tashîri, Dânişgâh-ı İmâm Sadık, Reşte-i Me'ârifî İslâmî ve Tebliğ, Dânişkede-i Tebliğ ve Me'ârifî İslâmî, s. 166, 1370.

46. Giyâhpûr, Hâdî, *Mebâniyyi Kur'ânî ve Rivâyî Ziyârat Ma'sûmîn ve Pâsuh be Mühimterini Şübehât der in Zemîne*, dan. Muhsin İhtişâmî Niyâ, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hadis, Vâhid-i Tahrân Merkezî, s. 178, 1388.

47. Ğulamrızâi, İbrâhim, *Seyri Târîhi ve İ'tikâdi Vehhâbiyyet ve Pâsuhu be Şübehât*, dan. Ğulam Hüseyin Sa'idiyyân, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhid-i Şehrirey, s. 153, 1389.

48. Ğuryân, Muhammed Surûr, *Nakdi Endişehâ-yi Vehhâbiyyet*, dan. Muhammed Rıza Dâmîrî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemîyye, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, s.144, 1380.

49. Habîbî, Hâdim Hüseyin, *Nakd ve Berresî-yi Endişe-i Vehhâbiyyet der Mes'ele-i Tevhîd ve Levâzımı ân*, dan. Ali Ekber Bâbâyî, Müessesesi-i Âmûzeş-i ve Pejûheş-i İmâm Humeynî, Kum, s. 133, 1381.

50. Halilî, İbrâhim, *Şefâat der Kur'ân*, dan. Hüseyin Alevî Mehr, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, Mucmeu Âlî-yi Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, s. 128, 1380.

51. Hamîdî, Ahmed, *Berresî-yi Mebâniyyi Fikri ve Fikhiyyi Vehhâbiyyet*, dan. Seyyid Muhammed Takî Alevî, Danişgâhı Azâdi İslâmî, Vâhid-i Benâb, s. 209, 1388.

52. Hammâd, Sa'îd, *Nakdi ve Berresî-yi İbn Teymiyye ve Riveşi o der Hadîs*, dan. Fethullah Neccârzâdegân, *Dânişkede-i Usûlüddîn*, Kum, s. 145, 1383.

53. Hasani, Muhammed, *et-Teberrük fi'l-Akli ve'n-Nakli*, dan. Medrese-i Âli-yi Fıkh ve Me'arifi İslâmî, Merkezî Cihânî Ulûlumu İslâmî, s. 132, 1385.

54. Hasanof, Alân, *Vehhâbiyyet, Mebânî Fikrî ve Kârname-i Amelî*, dan. Şa'bân Dâdâşî, Câbir Ekberizâde, *Câmiatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâmî, Mucteme-i Âmuzeşi Âli Fıkh*, Kum, s. 158, 1384.

55. Hasanov, Elmân, *Tercüme-i Kitâbı Vehhâbiyyet, Mebâniyyi Fikrî ve Kârname-i Amelî Ayetullah Ca'ferî Süphânî*, dan. Şa'bân Dâdâşî, *Câmiatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâmî, Mucteme-i Âmuzeşi Âli-yi Fıkh*, s. 165, 1384.

56. Hasanzâde, Muhammed Bakır, *Bünyâdi fikri Vehhâbiyyet der Tevhîd*, dan. Asğarî Dîrbâz, *Reşte-i Felsefe ve Kelâm, Mucteme-i Âmuzeşi Âli İmâm Humeynî*, s.y. 1380.

57. Hâşimî, Seyyid Rızâ *Teveşşül ve Ziyârât der Sîre-i Ma'sûmîn*, dan. Muhammed Deştî, *Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâmî, Câmiatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Mucteme-i Âli-yi Fıkh ve Me'arifi İslâmî*, Kum, s. 174, 1385.

58. Hâtîme, Fâtîme, *Şekilgeriyyi Vehhâbiyyet der Arabistân ve Buhrân der Revâbiti Hâriciyyi Cumhûr-u İslâmî İrân (ez Sâle 1357-1368)*, dan. Muhammed Mehdî Mirzâî. *Reşte-i Revâbiti Beyne'l-Milel, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Dânişkede-i Hukûk Ulûmu Siyâsî, Vâhidi Kerec*, s. 139, 1389.

59. Hattî, Meryem, *Nakd ve Berresî-yi Şübehâti Vehhâbiyyet der Mes'ele-i Mehdeviyyet*, dan. Ahmed Âbidî, *Dânişgâh-ı Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, Dânişkede-i İlâhiyyât ve Me'arifi İslâmî*, s. 170, 1386.

60. Haydarî Zeydî, Seyyid zî Şa'nî, *Tebyîni Aklânî ve Dînî Tevhîd der İbâdet bâ Te'kid ber Nakd Kitâbi Takviye-i'l-İmân*, dan. Askerî Dîrbâz, *Reşte-i Kelâmî İslâmî, Medrese-i Hikmet ve Din Pejûhî, Mecteme-i Âmuzeşi Âli İmâm Humeynî*, s. 151, 1391.

61. Haydarî, Hüseyin *Teveşşül ve Teberrük ez Nazari İslâm*, dan. Ruhullah Efsalî Gürûh, *Dânişgâhı Âzâdi İslâmî, Vâhid-i Ciyrfit*, s.147, 1389.

62. Hayderî, Şem'un, *Tevhîd ve Şirk ez Didgâhı Selefîyye ve İmâmiyye*, dan. Muhammed Hasan Kaderdân, *Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâm, Medrese-i Âli-yi Fıkh ve Me'arifi İslâm*, Kum, s. 201, 1385.

63. Hindî, Muhammed Rızâ, *Tevhîd ez Didgâhı İbn Teymiyye ve Allâme Tabatabâî*, dan. Ahmed Hayderîpür, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, Girâyişi Felsefe-i İslâm, Mucteme-i Âmuzeşi Âlî-yi Fıkh, Kum, s. 128, 1387.

64. Hosrûşâhî, Muhammed Şarkî, *Berresiyi Câyigâh-ı Tevessül der Kur'an ve Ehâdis*, dan. Nâzî Abdullah Pür, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Vâhidî Tebrîz, s. 178, 1391.

65. Hücetî, Muhammed Bakır, *Bid'at ez Didgâh Kur'an ve Hadis ez Manzari Ferikayn bâ Tekîd ber Mesâdikî Rayici ân, Rübâbe Nâzimî*, Reşte-i Ulûmu Kur'an ve Hadîs, s. 190. 1388.

66. İbrâhimof, Mübâriz, *Nakdi Ârâi İbn Teymiyye der Bahsı İstîşfâ'*, dan. Ebu'l-Fazl Ruhî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, Medrese-i Âlî Hikmet ve Dîn Pejühî, Kum, s. 177, 1389.

67. İlâhî, Tâhire Seyfî, *Şefâat ez Nazari Kur'an ve Nakdi Şübehâtı Vâride*, dan. Çulam Hüseyin Tâcirî, Dânişkede-i Usûlüddîn, Kum, s. 183, 1387.

68. İmâmî et-Tarîkî, Muhammed Hasan, *Te'sîrâtı Dûseviye-i Vehhâbiyyet ve'l-Kâide der Hâvermiyâne (bâ Te'kid-i Ârabistân)*, dan. Ahmed Bahşâyîş, Reşte-i Endişe-i Siyâsî der İslâmî, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Dânişkede-i Ulûmu Siyâsî, Vâhidî Tahrân Merkezî, s. 168, 1378.

69. İntizârî, Hüseyin Alî, *Nakşi Bünyâdgirâyi Vehhâbiyyet der Âsyâyî Merkezî ve Kafkâz*, dan. Habîbullâh Ebu'l-Hasan Şîrâzî, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Reşte-i Ulûmu Siyâsî, Vâhid-i Tahrân Merkezî, s. 133, 1379.

70. İsfehânî, Ca'fer, *Berresî ve Nakdi İşkâlâtı Kelâmî Ahmed Kâtib ve Doktor Kaffârî Peyrâmûnu Hadîsi Ğadîr*, dan. Ahmed Âbidî, Dânişgâh-ı Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, 1385.

71. İskender, Atiyye, *Nakdi Didgahhâyi Münkirâni Şefâ'at ve Tevessül*, dan. Meryem Hacı Abdülbâkî, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Vâhidî Tahrân Şimâl, s. 145, 1389.

72. İsmâ'îlî, Muhammed Rıza, *Te'sîri Vehhâbiyyet ber Emniyyeti Millî Cumhûrî İslâmî*, dan. Ahmed Şühânî, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Vâhid-i Aştîyân, s. 147, 1391.

73. İsmailî, Ali Muhammed *Berresî-yi Mebâniyyi Fikrî Rîşehâyi Târihiyyi Vehhâbiyyet ve Nakşi ân der Ta'âruzâtı Kunûnî Cihâni İslâm: Mutâle'a Mevrîdi Afganistân ve Pakistân*, dan. Ekber Eşrefî, Dânişgâh-ı Azâdî İslâmî, Vâhidî Tahrân Merkezî, s. 165, 1391.

74. Kalipür, Pirüz, *Te'siri Cünbüşü Vehhâbiyyet ber Endişehâ-yi Devrânı Muasır*, dan. Rahime Firdevsî, *Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî*, Vâhidi Ulûmu Tahkikât, s. 152, 1391

75. Kaliyef, Âzer *Peresteş der Kur'an ve Hadîs ez Manzari Şîa ve Vehhâbî (bâ Te'kid ber Şübehât)*, dan. Nasır Rafî'i, *Câmiatü'l-Mustayyi'l-Âlemiyye*, Reşte-i Tefsîri ve Ulûmu Kur'an, Medrese-i Âli İmam Humeynî, Kum, s. 155, 1384.

76. Kâmil, Muhammed, *Akâidi Vehhâbiyyet ez Didgâhu Ülemâyı Ehl-i Sünnet*, dan. Muhammed Hâdi Yusufğarevî, *Mucteme'i Âmuzeşi Âli İmâm Humeynî*, Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, 1384.

77. Kamperipür, Hosrû, *Şefâat ez Didgâhu Kur'an ve Hadîs*, dan. Seyyid Mehdi Kureyşi, *Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî*, Vâhid-i Høy, s. 110, 1389.

78. Karacanlı, Semirâ *Berrâsiyyi Fikhî Akâid ve Ehkâmı Fırkahâyı Dâlle (Vehhâbiyyet ve Şeytân Perestî)*, dan. Gulam Hüseyin Dilâver, *Dânişgâhı Azâdi İslâmî*, Vâhidi Meşhed, 1391.

79. Karacanlı, Muhammed Rıza, *Berresî-yi Cünbüşü Vehhâbiyyet ve Te'siri ân ber Emniyyeti Milli Cumhûriyyi İslâmiyyi İrânî*, dan. Merzem Karameşk, *Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî*, Vâhidi Âzâdşehr, s.y. 1391.

80. Kâsimî Şükrî, Ali Muhammed, *Berresî-yi Meşruıyyet-i Ziyâret ez Didgâhu Ehl-i Sünnet bâ Nazari be Şübehâtı Vehhâbiyyet*, dan. Muhammed İbrahîmî, *Dânişkede-i İlâhiyyât ve Edyân*, Reşte-i Mûderrisi Me'ârfi İslâmî, *Girâyişi Kur'an ve Mutûnu İslâmî*, s. 152, 1391.

81. Kasimî, İbrahim, *Nakd ve Berresî-yi Didgâhhâ-yi Selefi-yi İbn Bâz*, dan. Hamid Melekmekân, *Reşte-i Mezâhibi İslâmî*, *Dânişgâh-ı Edyân ve Mezâhibi Kum*, s. 109, 1390.

82. Kâşifi, Muhammed Arif, *Tevhîdi 'İbâdî ez Didgâhu Kur'an*, dan. Muhammed Bakır Sâidî Rüşen, *Gürûh-u Fıkh ve Me'ârfi İslâm*, *Merkezi Cihâni 'Ulûmu İslâmî*, s. 128, 1384.

83. Kebirizâde, Hamid, *Teveşül ez Didgâhu Kur'an ve Hadîs*, dan. Ali Kâimî, *Reşte-i Ulûmu Kur'an ve Hadîs*, *Dânişgâh Azâdi İslâmî*, Vâhidi Tahrâni Şimâl, 1378.

84. Kelbisâdık Esedî, Muhammed Sıbteyn, *Tercüme-i Kitâbı Vehhâbiyyet, Mebânî-yi Fikrî ve Kârname-i Amelî*, dan. Seyyid Kumeyl Asğari Zeydî, *Reşte-i Fıkh ve Me'ârfi İslâmî*, *Mucteme-i Âmuzeşi Âli-yi Fıkh*, s. 192, 1384.

85. Kemerî, Müctebâ, *Siyâset-i Hâricî Amerikâ der Mukâbele bâ İnkılâbı İslâmî İrân bâ Te'kid ber Mes'ele-i Fırkağirâyî Vehhâbiyyet ve Behâiyyet*, dan. Rızâ Celâlî, *Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî*, Vâhid-i Tahrân Merkezi, s. 200, 1391.

86. Keremî, Medine, *Rabita-i Akl ve Dîn ez Didgâhu Molla Sadrâ ve İbn Teymiyye*: dan. Sâid Rahimiyyân, Dânişgâh-ı Şîrâz, Dânişkede-i Edebiyyât ve Ulûmu İnsânî, s. 187, 1388.

87. Kerimî, Firûze, *Şefâat ez Nazari Kur'ân ve Hadîs*, dan. Seyyid Muhammed Bakır Hücçetî, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hadîs, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Tahrân Şimâl, s. 149, 1373.

88. Keşkük, Mahmûd Alihânî, *Tekfîri ve Câyigâhu Kelâmiyyi Ân ez Didgâhu Allâme Meclîsî ve İbn Teymiyye*, dan. Seyyid Hasan İslâmî, Dânişgâh-ı Edyân ve Mezâhib, Reşte-i Mezahibi İslâmî, s.199, 1390.

89. Kişâverz, Haydarî, *Te'siri Selefîgerî der Mantikâi Havermiyâne ber Emniyyeti Millî-yi Cumhûru İslâmî İrân*, dan. Seyyid Abdülemir Nebevî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhid-i Kerec, s. 122, 1391.

90. Kiyâmişî, Hayrullah Nîkhâh, *Vehhâbiyyet ez Didgâhu Ehl-i Sünnet*, dan. Hüseyn Kazvîni, Havza-i İlmiyyeyi Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, s. 129, 1388.

91. Le'âlî, Mes'ûd, *Mefhûmu Teberrük beyne Şîa ve Vehhâbiyyet*, dan. Muhammed Rızavî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Dânişkede-i İlâhiyyât ve Me'arifi İslâmî, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hadîs, Vâhidi Tahrân Merkezî, s. 110, 1384.

92. Liyâkut, Ali, *Derhâstı Şefaât ez Enbiyâ ve Evlîyâ ez Manzari Farikâyn*, dan. Seyyid Abdülkerim, Reşte-i Ulûmu Kurân ve Hadîs, Mucteme-i Âli-yi İmâm Humeynî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyeye, s. 196, 1387.

93. Mecdiniyâ, Nadir, *Vehhâbiyyet, Peydâyîş, Seyri Târihi ve Ârai*, dan. Abdülhüseyn Latifî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Şehrirey, s. 167, 1392.

94. Mehdî Rızavî, Seyyid Muhammed, *Te'âmülü Beyne'd-Dünyâ ve 'Âlemi Berzâh ez Didgâhu İmâmiyye ve Vehhâbiyye*, dan. Asğarî Dîrbâz, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyeye, Reşte-i Kelâmi İslâmî, Medrese-i Âli-yi Hikmet ve Dinpejûheşi, Kum, s. 158, 1391

95. Mehdî, Muntazır, *Berresi-yi Mes'ele-i Tevessül ez Didgâhu Mütefekkirâni Şî'i ve Vehhâbi*, Muhammed Mehdî Gürciyân, Câmîatü'l-Mustafeyyi'l-Âlemiyeye, Mecmai Âmuzeş-i Âli İmâm Humeynî, Kum 1384.

96. Mehdiyov, Ağâ Bâlâ, *Şirk ve Eb'âdi ân der Kur'ân*: Muhammed Ali Lisânî Feşârikî, Dânişgâh-ı Terbiyyeti Müderris, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hâdis, Dânişkede-i Ulûmu İnsânî, s. 116, 1380.

97. Mes'ûdî, Abdülhâdî, *Tevhîdi 'İbâdi der Kur'ân ve Rivâyet bâ Ruwîkerdi İntikâdi be Nazarâtı İbn Teymiyye*, Reşte-i Kelâm ve Âkâid, Dânişkede-i Ulûmu Hadîs Kum, s. 156, 1388.

98. Meşhedî, Seyyid Muhammed, *Berresî-yi Mukayesehâyı Ma'nâ ve Hudûdu Şirk ez Didgâhu Vehhâbiyyet Hemrâhu Arâyı Şitîyyânî İsnâaşerî ve Ehl-i Tesennün*, dan, Muhammed Mehdî Gürciyân, Dânişgâhı Azâdi İslâmî, Vâhidi Arâk, s.187, 1374.

99. Mirhânî, Şehlâ, *Berresî-yi Şefaât der Âyât ve Rivâyât ve Nakdi Şübehâtı Vâride ber Şefaât*, dan. Mecîd Mu'ârif, Dânişgâh Azâdi İslâmî, Vâhidi Tahrân-ı Şumâl, 1388.

100. Mu'temedî, Müctebâ, *Şefâat ve Tecessümü A'mâl ez Didgâhu Mütakellimîne Şitî ve Vehhâbiyyet*, dan. Abdurrazâ Cemâlzâde, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, s. 137, 1387.

101. Muhallesî, Muhammed, *Nakd ve Berresî-yi Tatbîkî Nazarî İmâmiyye ve Selefîyye der Mevzu'u İmâmet*, dan. Şa'bân Dâdâş, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, Müessese-i Âmuzeş-i ve Pejüheş-i İmâm Humeynî, Kum, s. 145, 1385.

102. Muhammedî, Alî Ekber, *Berresî-yi Mes'ele-i Şefâ'ât ez Didgâhu Allâme Tabatabâi ve Fahrurâzî*, dan. Ali Rıza Radibîn, Dânişgâh-ı Kum, Dânişkede-i İlâhiyyât, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, s. 158, 1379.

103. Muhammedî, Hasan, *Berresî-yi Fikhî Ziyârât Ehl-i Kubûr ez Didgâhu Mezâhibi Hamse*, dan. Mîr Hasan Âbidiyyân, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Kum, s. 189, 1388.

104. Muhammedî, Muhammed İsâ, *Te'sîri Endişehâ-yi Kelâmî İbn Teymiyye ber Vehhâbiyyet*, dan. Ahmed Haydaripûr, Câmîatu'l-Mustafa el-Âlemiyye, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, Girâyîşi Kelâmî İslâmî, Mucteme'i Âmuzeş-i Âli-yi Fıkh, Kum, s. 174, 1386.

105. Muinîzâde, Ebu'l-Fazl, *Berresî-yi ve Nakdi Ahkâm Fikhî Mezerhâ der Mezâhibi Hamse-i İslâmî*, dan. Hüseyin Ahmerî, Dânişgâhı Azâdi İslâmî, Dânişkede-i İlâhiyyat ve Me'ârifî İslâmî, Reşte-i Fıkh ve Mebâniyyi Hukûki İslâmî, Vâhid-i Meşhed s. 169, 1384.

106. Mukaddem, Veliyyullah Nevrûzî, *Tevhîd ve Şirk ez Nazari Teşeyyü' ve Vehhabîyyet*, dan. Ahmed Âbidî, Dânişgâh-ı Kum, Reşte-i Felsefe Kelâmî İslâmî, Dânişkede-i Ulûmu İnsânî, s. 187, 1387.

107. Mukadderî, Fâtma, *Şefâat ve Adli İlâhî bâ Teveccüh be Nakdi Vehhâbiyyün*, dan. Musa Melâyirî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Reşte-i Felsefe ve Hikmeti İslâmî, Vâhid-i Tahrân Merkezî, 1388.

108. Müsevî, Seyyid Emîr, *Câyigâhu ve Tabe'âti Selefîgerî ez Lehâzı Siyasî ve İctmât der Miyânı Kurdhâyi İrân ve Irâk*, dan. Abdurrahman Hasanîfer, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Tâkistân, 1390.

109. Müsevî, Seyyid Habîbullah, *Tarihçe-i Peydâyîşi Vehhâbiyyet ve Nakdi Berresî-yi Akâid-i ân*, dan. Behrâm Behrâmî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Zencân, s. 187, 1388.

110. Müsevî, Seyyid Hâmid *Reşdi Radikâlizmi Siyâsî Mezhebî Fırkahâ-yi der Pâkistân ve Te'sîri ân ber Emniyyet Millî Cumhûriyyi İslâmî İrân*, dan. Abbas Ali Rehber, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Dânişkede-i Ulûmu Siyâsî, Vâhidi Tahrân Merkezî, s. 160, 1389

111. Muzafferin, Muhammed, *Te vessül ve Şefea'ât ez Manzari Ehl-i Beyt ve Vehhâbiyyet*: Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, Havza-i İlmiyyeyi Kum, s. 185, 1392.

112. Münâkıb, Seyyid Mustafa, *Nakdi Akâid ve Ârâi Vehhâbiyyet der Mes'ele-i Te vessül bâ İstifâde-i ez Kur'ân ve Sünnet Peyamberi Ekrem*, dan. Muhammed Takî Diyâr, Reşte-i Ulûmu ve Kur'ân ve Hadîs, Dânişkede-i İlåhiyat ve Me'ârifî İslâmî, Dânişgâh-ı Kum, s. 189, 1387.

113. Nâdirî Nejât, Mehdi, *Câyigâhı İmâmet der Mektebi Ehl-i Beyt ve Nakdi ber Faslı imâmet ez Kitabı Usûlü Mezhebi's-Şiati'l-İmâmiyye el-İsnâaşeriyye – Arz ve Nakd-*, Hüseyin Ahmedî, Havza-i İlmiyye-i Hâherân, s. 206, 1392.

114. Nâinî, Asğar Mütevellizâde, *Berresyi Revâbiti İngilistân bâ Vehhâbiyyet der Mantika-i Halic Fars*, dan. Ali Asğar Müntezerî'l-Kâim, Reşte-i Târih, Dânişkede-i Edebiyyat ve Ulûmu İnsânî, Dânişgâh-ı İsfehân, s. 156, 1390.

115. Nakavî, Seyyid Muhammed Haydar, *Endişeyhâyi Hasan b. Ferhan Malikî*, dan. Ussâmü'l-İmâd, Reşte-i Mezâhib-i İslâmî, Muceme-i Amuzeşi Âlî-yi İmâm Humeynî, Câmîatü'l-Mustafatü'l-Âlemiyye, Kum, s. 161, 1388.

116. Mîr Bâkırî, Seyyid Hüseyin, *Nakdi ve Berresî-yi İthâm be Şia ez Kitâb Ulemâ-i Şia Yakûlûn*, dan. Gulâm Hüseyin Tâcirî, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hadîs, Dânişkede-i Usûlüddîn, Tahrân, s. 168, 1385.

117. Nâsırâbâdî, Veliyyullâh Muhammedî *Vehhâbiyyet ve Nüfûz der Âfrikâ*, dan. Ali Asğar Halebî, Reşte-i Ulûmu Siyâsî ve Revâbiti Beynelmileli Vezâreti Umûr Hârice, Tahrân, s. 169, 1367

118. Nasrullâhî, Ali, *Berresî-yi İtikâdât ve Efkârı Fırka-i Vehhâbiyyet ez Manzari Kur'ân ve Ehâdis*, dan. Muhammed Ali Rabbî Pür Akdem Sarâyî, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Vâhid-i Tebrîz, s. 161, 1389.

119. Nebeî, Dârâb, *Şirk ez Didgâhı Kur'ân*, dan. Ali Ekber Ğuffârî, Reşte-i Me'ârifî İslâmî ve Teblîğ, Dânişkede-i Teblîğ ve Me'ârifî İslâmî, Dânişgâh-ı İmâm Sâdık, s. 156, 1370.

120. Necât, Hüseyin Hâdî, *Nakd ve Berresî-yi Tefekkürü Vehhâbiyyet ez Nazari Ülemâ ve Sahibi Nazarân Ehl-i Sünnet*, dan. Ali Rıza Muhtârî, Dânişgâh-ı Âzâdî İslâmî, Vâhidi Fesâ, s. 171, 1388.

121. Necmî, Muhammed Cavîd, *Bid'at ez Didgâhu Kur'an ve Hadîs*, dan. Ahmed Muradhânî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhid-i Tahrân-ı Şumâl, Reşte-i Ulûmu Kur'an ve Hadîs, s. 198, 1377.

122. Ni'meti, Mazhar, *Berresî-yi ve Tatbikî Tefsîri Âyati Sıfâti Hodâvend beyne Tefsîri'l-Mizân ve Tefsîri'l-Menâr*, dan. Âdil Nâdir Ali, Dânişgâh-ı Râziyyi Kirmanşâh, Dânişkede-i İlâhiyyât, Reşte-i Ulûmu Kur'an ve Hadîs, Ulûmu Kur'an ve Hadîs, s. 213, 1387.

123. Niknâm, Necme, *Câyigâhu Teberrük, ez Nazari Âyâti ve Rivâyât*, dan. Ali Rıza Muhtârî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Fesâ, s. 190, 1389.

124. Nikpey, İhsan, *Berresî-yi Besterihâ ve Terörizm der Hâver-miyâne (Mutâle'a Mevridi'l-Kâide ve Tâlibân)*, dan. Yahyâ Fevzî, Dânişgâhi Beyne'l-Mileli Humeynî, Reşte-i Ulûmu Siyâsi, Kazvîn, s. 158, 1391.

125. Nürpür, Meryem, *Berresî-yi ve Tahlîli Fıkhiyyi Câygâhi Azâdârî ve Mersiye ve Şübehâti Merbût be ân*, dan. Kâmurân Eyzdî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Tâkistân, 1389.

126. Ôğânî, Ma'sume-i Ebrûyi, *Tefsîri be Ra'yhâ ve Tezâdhâ-yi Akîdeti-i Vehhâbiyyet bâ Kur'an'ı Kerîm*, dan. Ferhâd İla'ul-Muhaddisîn, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Tahrâni Şimâl, s. 178, 1391.

127. Penâhî, Rukiye, *Şefâat ve Tevessül ez Didgâhu Akl ve Nakl*, dan. Azîzullah Feyyâz Sâbirî, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, Dânişgâh-ı Firdevsî-yi Meşhed, Dânişkede-i İlâhiyyat ve Şehîd Mutahharî, s. 145, 1390.

128. Pesendide, Ebu'l-Fazl, *Berresî-yi Vehhâbiyyet ve Nufûzü ân der Şibhi Kâra-i Hind*, dan. Humâyun Himmetî, Dânişkede-i Revâbiti Beyne'l-Mileli, Reşte-i Revâbiti Siyâsi, Vezâreti Umûru Hârice, s. 125, 1374.

129. Pîrjendî, Sânâz, *Selefiyyet ve Hukûku Beşer-i Muasır*, dan. Seyyid Fâtimî, Reşte-i Hukûku Beşer, Dânişgâh-ı Şehîd Beheştî, Dânişkede-i Hukuk, Tahrân, s. 123, 1390.

130. Ra'îti, Muhammed Rıza, *Tevhîdi 'İbâdi ez Manzari İmâmiyye ve Selefiyye*, dan. Ahmed Âbidî, Reşte-i Felsefe ve Kelâmî İslâmî, Dânişgâh-ı Kum, Dânişkede-i İlâhiyyat ve Me'ârifî İslâmî, s. 195, 1386.

131. Ramazânpür, Rübâb, *Tevessül der Miyân Fırakı İslâmî*, dan. Abbas Hümâmî, Dânişgâh-ı Azâd-i İslâmî, Vâhidi Fesâ, s. 146, 1379.

132. Rastgirân, Rıza, *Berrâsiyyi Te'sîri Endişehâyı Selefi ber Gos-tereş İfrâtgirâyı İslâmî bâ Mütâle'a Mevridi Medâris İslâmî Pakistân*, dan. Muhammed Tavhîd Fân, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Tahrân Merkezi, s. 189, 1391.

133. Rastikârdâr, Fatıma, *Şefâat ez Manzari Hikmeti Müte'âliye ve İbn Teymiyye*, dan. Mustafa Ahmedî, Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, Dânişgâh-ı Bakırü'l-Ulûm, Kum, s. 142, 1387.

134. Refî'i, Muhammed Hüseyin, *Nakşi Câyigâhı Mutavvi'ini Vehhâbî der Beseti ve Tesbîti Devlethâ-yı Evvel tâ Sevvômu Su'ûdi*, dan. Veliyyullâh Bozorg Küleysemî, Dânişgâh-ı Beynelmileli İmâm Humeyni, Dânişkede-i İlâhiyyât ve Me'ârifî İslâmî, Kazvîn, s. 190, 1389.

135. Reisiyyân, Ğulâm Rıza, *Ehl-i Beyt ve Tefsîr-i Kur'ân*, dan. Seyyid Muhammed Bakır Hücetî, Dânişgâh-ı Kum, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hadîs, s. 169, 1388.

136. Rızavî, Muhammed, *Hükmü Fıkhi Tekfîri ez Didgâhı Vehhâbiyyet*, dan. Seyyid Hüseyin Âmilî, Vâhidi Erdebîl, s.y, 1390.

137. Rızavî, Seyyid Ahmed, *Akâidi Vehhâbiyyet*, dan. Kelbi Sâdık Esedî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Mucteme'i Âmuzeş ve Âli Fıkh, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, s.y. 1384.

138. Rızavî, Seyyid Muhammed, *Teberrük der Nezdi Teşeyyü' Mes'ud La'li*, dan. Dânişgâh-ı Âzadi İslâmî, Vâhidi Tahrân Merkezi, s. 169, 1383.

139. Sâcidî Niyâ, Muhammed, *Berresî-yi Akâidi Selefîyye ez Didgâhı Ehl-i Sünnet*, dan. Seyyid Ali Şehristânî, Reşte-i Kelâmi İslâmî, Merkezi Müdiriyyet-i Havza-i İlmiyyeyi Horasân, s. 165, 1388.

140. Sadâkât, Müctebâ, *Tatavvuru Mes'ele-i Ziyârati Ehl-i Kubûr der Tesennun ve Teşeyyü'*, dan. Mehdi Farmâniyyân, Reşte-i Şiaşinâsi, Dânişgâh-ı Edyân ve Mezâhibi İslâm, Danişkede-i Şiaşinâsi, s. 163, 1390.

141. Sadâkât, Rızâ *Mukâyese-i Tâtbiķi Endiše-i Siyâsi İhwâni'l-Müslimîn bâ Guruhhâyi Selefîyyi Tekfîri*, (bâ Tekîd ber Sâzmân-ı Kâide), dan. Celîl Rahîmî Cihânâbâdi, Dânişgâh-ı Âzadi İslâmî, Vâhidi Meşhed, s. 147, 1389.

142. Sâdât-ı Alevî, Raziye, *Nakd ve Berresî-yi Fıkhi Vehhâbiyyet der Tahrîb-i Kubûru Eimme ve Şefa'ât, Tevessül ve Teberrük*, dan. Veliyyullâh Melekütifer, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, s. 126, 1392.

143. Sadîķi Mirzâyî, Fatıma *Tevessül der Kur'ân ve Hadîs*, dan. Muhammed Hüseyin Teberrâiyyân, Dânişgâh-ı Âzadi İslâmî, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hadîs, Vâhidi Tahrân Merkezi, s. 174, 1380

144. Sâķi, Emîr Hüseyin, *Ta'zîmi Şe'âri'l-İlâhi ez Manzari Kur'ân ve Rivâyat*, (bâ Te'ķid ber Azâdâri ve Reddi Şübehâti Vehhâbiyyân), dan. Muhammed Nakîbzâde, Câmîatü'l-Mustafa el-Âlemiyye, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, s. 145, 1387.

145. Sâkî, Mecîd, *Nakşi Devleti Su'udî der Gostereşi Vehhâbiyyet der Kişverhâ-yi Hemcivâr (Pâkistân, Bahreyn) der Yek Dehe Ahîr*, dan. Asğari Pertû, Dânişgâh-ı Tahrân, Reşte-i Ulûmu Siyâsî, s. 155, 1376.

146. San'atî, Sümeyye, *Sûgvârî ez Nazari Mezâhib*, dan. Ekber Ahmedipûr, Dânişkede-i İlâhiyyât ve Me'ârif-i İslâm-i Şehîd Mutahhârî, Dânişgâh-ı Firdevsî-yi Meşhed, s. 147, 1390.

147. Seccâdî, Seyyid Hüseyin, *Berresî-yi Bünyâdi Fikri Vehhabiyyet ve Nakdi ân*, dan. Abdurriżâ Cemalzâde, Dânişgâhı Azâdi İslâmî, s. 201, 1386.

148. Selâçikâ, Sirûs, *Te'sîri Endişe-i Vehhâbiyyet ber Revâbiti beyne Şîa ve Sünnî*, dan. Mehdi Hüseyinî Bakrî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Vâhidi Baft, s. 137, 1390.

149. Seyyid Hüseyinî, Seyyid Sâdık, *Tevhîd ez Didgâhu Teşeyyü' ve Vehhâbiyyet*, Ahmed Beheştî, Reşte-i İlâhiyyât ve Me'ârif-i İslâmî, Dânişgâh-ı Kum, Merkezi Terbiyyeti Müderrisi, s.y, 1371.

150. Sübhânî, Muhammed Hüseyin, *Berrasî ve Nakdi "Keşfü's-Şüpehât fi't-Tevhîd" Muhammed b. Abdülvehhâb*, dan. Abdurrahman Süleymânî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Reşte-i Fıkh ve Me'ârif-i İslâmî, Girâyişi Felsefe-i İslâmî, Medrese-i Âli-yi Fıkh ve Me'ârif-i İslâmî, s.y. 1389.

151. Şehâbî, Ru'yâ, *Nazariyyeyi Te'vîl ez Nazari İbn Teymiyye ve Allâme Hillî*, dan. Muhammed Rıza İrsâdî Niyâ, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Reşte-i İlâhiyyat ve Me'ârif-i İslâmî, Girâyişi Felsefe ve Hikmeti İslâmî, Dânişkede-i Ulûmu İnsânî, Vâhidi Kirmanşâh, s. 205, 1388.

152. Şehzâdenjâde, Mehrengiz, *Berresî-yi Fıkhî ve İ'tikâdiyyi Fıraki Vehhâbiyyet*, dan. Ali Mehdizâde Şehrî, Dânişgâhı Azâdi İslâmî, Vâhidi Ceyrfet, s. 178, 1390.

153. Şerîf, Mir İmad, *Pejûheşî der Nakdhâyi Allâme Emînî ber Minhâcû's-Sünne*, dan. Emîr Tevhîdî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Reşte-i Ulûm-u Kur'ân ve Hadîs, Gurûhu İlâhiyyât ve Me'ârif-i İslâmî, Dânişkede-i Edebiyyât ve Ulûmu İnsânî, Vâhid-i Tahrân Merkezi, s. 187, 1389.

154. Şerîfi Niyâ, Ali Ekber, *Şivehâ-yı Nufûz ve Gostereşi Vehhâbiyyet der Şibh-i Kâra-i Hind*, dan. Sâdık Zibâ Kelâm, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, Reşte-i Ulûmu Siyâsî, Tahrân Merkezi, s. 196, 1377.

155. Şeyhül-İslâmî, Seyyid Muhsin, *Berresî-yi İ'tikâdi-Siyâsi Peyrâmûnu Vehhâbiyyet ve Nizâmî Âli Su'ûd*, dan. Ali Asğar Halebî, Dânişgâh-ı İmâm Sadık, Reşte-i Ulûmu Siyâsî ve Me'ârif-i İslâmî, 1368.

156. Şirâzî, Seyyid Velî, *Berresî-yi Çaltşâyı Siyâsî Mevcûd Ferârûyi Şia bâ Selefihâyî'l-Kâ'ide bâ Te'kid ber Kişverhâyı Hem-sâyeyi İrân*, dan. Hamid Melekmekân Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Baft, s. 145, 1389.

157. Şirincânî, Meryem, *Berresî-yi Şiyvehâyı Teblîğî-yi Vehhâbiyyet bâ Te'kidî ber Fa'âliyyethâyı Arabistân*, dan. Hamid Melekmekân, Reşte-i Mezâhib-i Kelâmî, Dânişgâh-ı Edyân ve Mezâhib, Kum, 1390.

158. Şirvânî, Abdülmuhammed *Berresî-yi Tatbikî Mebâniyyi Fikrî ve Ârâ-i Kelâmî Allâme Hillî ve İbn Teymiyye der Bâb-ı Şirket*, dan. Ali Muhammed Sâcidî, Dânişgâh-ı Şirâz, Dânişgede-i Edebiyyât ve Ulûmu İnsânî, s. 168, 1388.

159. Tâbân, Ca'fer, *Nakd ve Berresî-yi Efkâr İbn Teymiyye der Kur'ân ve Hadîs*, dan. Mahmûd Fazıl Mutlakyezdî, Reşte-i Ulûmu Kur'ân ve Hadîs, Dânişkede-i İlahiyyât ve Me'ârifî İslâmî, Dânişgâh-ı Firdevsî, Meşhed, s. 148, 1391.

160. Tahanmeneş, Ali Rızâ, *Berresî-yi Guruhhâyı Siyâsî der Irakı Cedîd ve Te'siri ân ber Emniyeti Milli Cumhuriyeti İslâmiyyi İrân (Mutâle'a Mevridi Ceriyânu Selefî)* dan. Suruş Fethî, Dânişgâhı Azâdi İslâmî, Vâhidi Azâdşehr, s. 181, 1391.

161. Takavî, Nercis, *Nakd ve Berresî-yi Ahkâm Fikhî-yi Mezhebi Vehhâbiyyet*, dan. Muhammed Ali Kurbânî, Dânişgâh-ı Firdevsî Meşhed, Reşte-i İlahiyyat ve Me'ârifî İslâmî, s. 170, 1391.

162. Takavî, Seyyid Muhammd Ali, *Tercüme-i Kitâb Firka-i Vehhâbî ve Pâsuh be Şübehâti anhâ be Zibân-ı Urdû*, Seyyid Esed Ali Nakavî, Câmîatü'l-Mustafa el-Âlemiyye, Reşte-i Fıkh ve Me'ârifî İslâmî, Mucteme-i Âmuzeşi Âli-yi Fıkh, s. 185, 1384.

163. Talâyî, Ğulâm Ali, *Şefâat der Kur'ân ve Rivâyât*, dan. Ali Rızâ Muhtarî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Fesâ, s. 210, 1390

164. Tevekkülü, Aliyyullah, *Tevekkül ez Manzari Kur'ân ve Hadîs*, dan. Ali Rıza Muhtarî, Reşte-i İlahiyyât ve Me'ârifî İslâmî Girâyışı Ulûmu Kur'ân ve Hadîs, Danikede-i Ulûmu İnsânî, Dânişgâh-ı Âzâdi İslâmî, Vâhidi Fesâ, s. 178, 1390.

165. Tîbâ Kânâ, Hasan Ali, *el-Vehhâbiyye beyne'l-İ'tidâl ve't-Tefrît*, dan. Muhammed Bakır Kayyûmî, Câmîatü'l-Mustafa el-Âlemiyye, Mucteme-i Âmuzeşi Âli-yi İmâm Humeynî, Kum, s. 181, 1392.

166. Ustûrî, Beşir Ahmed, *Hakîkati Tevhîd ez Nazari İmâmiyye "Muhakkik Tûsî ve Şehid Mutahharî" ve Vehhâbiyyet "İbn Teymiyye ve Muhammed b. Abdülvehhâb"* Reşte-i Felsefe İslâmî, Mucteme-i Âmuzeşi Âli İmâm Humeynî, Câmîatü'l-Mustafa el-Âlemiyye, s.y, 1387.

167. Uyuzoğlu, Tûran, *Berresî-yi Muğayerâthâyı Fıkhiyyi Vehhâbiyyet bâ Fıkhi Mezâhibi Erba'â*, dan. Ferec Behzâd, Danişgâhı Azâdi İslâmî, Vâhidi Erbil, s. 196, 1391.

168. Vahidî, Seyyid Cevâd, *Nakd ve Berresî-yi Didgâhhâ-yı Abdülcebbâr Mu'tezilî, Ebû Bekir Bakillânî, İbn Teymiyye ve Muhammed b. Abdülvehhâb der Bâre İmâmet*, dan. Seyyid Muhammed Müsevî, Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâmî, Muctme'i Âmuzeş ve Âli-yi Fıkh, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, s. 184, 1387.

169. Zari'kâr, Hüseyin, *Berresî-yi Bid'at ve Sünnet ez Manzari Kur'an ve Hadis*, dan. Emîr Tevhîdî, Reşte-i İlâhiyyat ve Me'arifi İslâmî, Girâyeşi Ulûmu Kur'an Ehâdis, Dânişkede-i Edebiyyât ve Ulûmu İslâmî, Dânişgâh-ı Azâdi İslâmî, s.187, 1388.

170. Zekî, Muhammed İbrahim, *Berrâsiyyi Mebânî Kelâmiyyi Vehhâbiyyet der Mevridi Tevhîd ve Şirk*, dan. İzzüddîn Rızâ Necâd, Reşte-i Fıkh ve Me'arifi İslâmî, Câmîatü'l-Mustafa el-Alemiyye, Medrese-i Âli-yi Fıkh ve Me'arifi İslâmî, s. 179, 1384.

171. Zûzenî, Ali Zengûî, *Tezâdı Vehhâbiyyet bâ Diyöbendiyye (Vehhâbiyyet ez Didgâhı Diyöbendiyye)*, dan. Hüseyin Recebî, Havza-i İlmiyye-i Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, s. 187, 1390.

2.2. Üçüncü Seviye Seminer Risaleleri

1. Abdîpûr, Hasan, *Ceriyânşinâsiyyi Selefîgeriyyi Mu'âsır*, dan. Gulâmırzâ Behrûzlek, Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, Havza-i İlmiyye-i Kum, 1390.

2. Ali Döst, Abdürrezzâk, *Nakd ve Berresî-yi Didgâhı İbn Teymiyye der Mevridi Âyâti Merbût ve Hazreti Ali*, dan. Muhammed Rıza Zâmîrî, Reşte-i Mezâhibi İslâmî, Girâyişi Kelâmi İslâmî, Mu'âveneti Pejuheşi Havzahâ-yi İlmiyyeyi Kum, s. 181, 1389.

3. Bakırî, İsâ, *Berresî-yi Mi'yârı Tekfîr der Mezâhibi İslâmî*, dan. Hüseyin Recebî, Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, Havza-i İlmiyyeyi Kum, s.188, 1390.

4. Ca'ferî, Abbâs, *Seyri Târihi ve Peydâyişi Fırkahâ-yi Vehhâbiyyet ve Amelkerdi ân*, dan. Seyyid Muhammed Hâdî, Müessese-i Âmuzeşi ve Pejuheşi İmâm Humeynî, Kum, s. 170, 1379.

5. el-İrâdî, Yunûs Ali, *et-Teberrük ve Câyiğâhı ân ez Didgâhı Ferîkayn*, Abdullah Evra'î Mü'mînî, dan. Resul Rızavî, Havza-i İlmiyyeyi Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâm, s. 118, 1389.

6. Hamîdî, Kerîm, *Şefâ'at der Kur'an-ı Kerîm*, Havza-i İlmiyye-i Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmi İslâmî, s. 180, 1391.

7. Hoddâdî, Ruhullah, *Nakşi Vâsitahâ der Âlem*, dan. Muhammed Rızâ Murtezavîniyâ, Merkezi Müdiriyyeti Havza-i İlmiyye-i Kum, s. 122, 1389.

8. İlmü'l-Hudâ, Seyyid Muhammed Hüseyin, *Şirk ez Didgâhu Kur'an*, dan. Muhammed Hâdî Ma'rifet, Havza-i İlmîyye-i Kum, Merkezi Terbiyeti Müderris, s. 181, 1372.

9. Mahmûdî, Mahmûdyâr, *Şefa'at ez Didgâhu Farikâyn*, dan. Abdülkerim Âbidîni, Havza-i İlmîyye-i Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmı İslâmî, s. 162, 1389.

10. Muntazirî, Hasan, *Berresî-yi Selefîgerî der Şibh-i Kara Hind*, dan. Necmüddîn Tabesî, İlmîyyeyi Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmı İslâmî, s. 163, 1388.

11. Müsevî, Seyyid Müctebâ, *Berresî-yi ve Nakdi Ârâ ve Endişehâ-yi Selefî Doktor Yusuf Karadâvî*, dan. Mehdi Fermâniyyân, Reşte-i Felsefe ve Kelâmı İslâmî Havza-i İlmîyye-i Kum, s. 155, 1390.

12. Necât, Masume Nâdir, *Şirk ve Eb'âdi ân der Kur'an*, dan. Muhammed Ali Mehdevîrâd, Reşte-i Ulûmu Kur'an ve Hadîs, Dânişkede-i Usûlüddîn, Kum, s. 158, 1378.

13. Rahimî, Seyyid Daryûş, *Berresî ve Nakdi Selefîyye der Şimâli Afrikâ*, dan. Mehdi Fermâniyyân, Reşte-i Felsefe ve Kelâmı İslâmî, Havza-i İlmîyye-i Kum, 1388.

14. Sâlihî, Abbâs Ali, *Hayâti Berzahî ez Nazari Vehhâbiyyet*, dan. Mehdi Fermâniyyân, Reşte-i Felsefe ve Kelâmı İslâmî, Havza-i İlmîyye-i Kum, s. 178, 1384.

15. Şehrî, Ali Mehdîzâde, *Berresî-yi İhtilâfât Muhammed b. Abdülvehhâb ve Ahmed b. Hanbel*, dan. Rıza İlhamî, Havza-i İlmîyye-i Kum, Reşte-i Felsefe ve Kelâmı İslâmî, s. 167, 1390.

Sonuç

İran'da XIX. asrın başlarında Vehhâbiliğin iddialarına cevap vermek üzere başlayan telifât süreci günümüze kadar hız kesmeden devam etmiştir. Bu amaçla Şii ulemânın Vehhâbilik üzerine yazmış olduğu eserlerin sayısı adeta müstakil bir literatür haline gelmiştir. Nitekim bibliyografik olarak derlediğimiz eserlerin başlıklarından da anlaşılacağı üzere, İran'da hem medreselerin bitirme risâlelerinde hem de üniversitelerin lisansüstü tezlerinde Vehhâbilik konusu çok yönlü bir şekilde ele alınmıştır. Vehhâbilik, sadece görüşleri reddedilen bir fırka olmaktan çıkmış, birçok boyutuyla bilimsel araştırmaların konusu olmuştur. Derlediğimiz eserlerin başlıklarından hareketle öne çıkan belli başlı konuları şöyle özetlemek mümkündür:

1- Müstakil bir mezhep olarak değerlendirilen Vehhâbiliğin tarihsel süreci, genel fikhî ve itikadî görüşleri, Vehhâbilik eleştirisi, Sünnî ulemanın Vehhâbilik hakkındaki görüşleri, Vehhâbiliğin Selefîlik ile ilişkisi, diğer dört mezhepten ayrıştıkları yönler.

2- Siyasi ve dini bir organizasyon olarak Vehhâbiliğin teşekkül süreci, faaliyetleri, Suudi Arabistan devleti ile olan ilişkisi, el-Kaide gibi çağdaş Selefi gruplarla ilişkisi, Ortadoğu, Asya ve Hind kıtasındaki faaliyetleri, İslâm dünyası için tehdit olarak görülmesi, Sünnilik-Şiilik ilişkisi üzerindeki etkileri, İran İslâm Cumhuriyetine yönelik faaliyetleri.

3- Vehhâbiliğin öne çıkan görüşlerinin analizi, Vehhâbilik ve Şiâ'ya göre tevhid ve şirk, Vehhâbiliğin akâid nazariyesinin temeli olarak tevhîd, Kur'an ve Sünnet'e göre tevhîd ve şirk, Sünnî ülemâya göre şirk, Muhammed b. Abdulvehhâb'ın tevhîd hakkındaki görüşleri, Şiâ'nın tekfir edilmesi, Vehhâbiliğe göre, tekfirin fikhî boyutu, İslam mezheplerinde tekfir olgusu, Vehhâbiğe göre bid'at, İslam mezheplerinin bid'at hakkındaki genel görüşleri.

4- Vehhâbilerin Şiiliği eleştirdiği konular ve bunlara verilen cevaplar, imamet, kabir ehli ve kabirlerin ziyaret edilmesinin dinî hükümleri, İslam Mezheplerinin 'kabirleri ziyaret' konusundaki görüşleri, Kur'an ve hadislerle göre Ehl-i Beyt imamlarının kabirlerini ziyaret etmenin hükmü, şefaatin dinî hükmü, Şiilik ve Sünniliğe göre peygamberlerden ve evliyadan şfaat dilemenin hükmü, diğer mezheplere göre şefaatin dinî hükmü, Kur'an ve hadilerde şfaat, şefaatin insanlar üzerindeki manevi faydaları, tevessül, dinî hükmü ve Vehhâbî ülemanın tevvesül hakkındaki görüşleri, Kur'an ve hadise göre tevessülün hükmü, tevessülün fihki boyutları, İslam mezheplerine göre tevessül ve teberrük, Kur'an'ın tahrifi meselesi,

5- Vehhâbiliğin kurucusu ve öne çıkan tarihi ve çağdaş figürlerden Muhammed b. Abdulvehhab ve onun itikadî görüşleri, İbn Teymiyye ve onun Vehhâbilik üzerindeki tesirleri, İbn Teymiyye ve Allame Hillî, Ahmed b. Hanbel ve Muhammed b. Abdulvehhab arasındaki ihtilaf- lar, Abdullah b. Bâz ve Şiilik hakkındaki görüşleri, Kur'an'ın tefsirindeki Allâme Tabatabâi ve Reşid Rızâ'nın karşılaştırılması.

Sonuç olarak İran'da Vehhâbilik üzerine yapılan çalışmalarda, Vehhâbiliğin tarihsel ve siyasi boyutunu kapsayan müstakil araştırmaların yanı sıra itikadî açıdan Vehhâbî görüşleri eleştiren çalışmaların da önemli bir yekûn tuttuğu söylenebilir. Bu anlamda Şiilerin Vâhhâbilik algısını oluşturan bu eserler adeta bir külliyat görünümünü arz etmektedir. Buradan hareketle konu ile ilgili yapılacak akademik araştırmalara önemli bir katkı sunacağını umduğumuz bu bibliyografik çalışmanın, Şiâ'ya göre Vehhâbiliğin farklı yönlerini anlamak ve tartışmak üzere kaynak taraması yapmak isteyen akademisyen ve diğer araştırmacılar için bir referans olma niteliği taşıyabileceğini söyleyebiliriz.

Kaynakça

- Ali, Avcu, "İslam Mezhepleri Tarihi Bilim Dalı'nda Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Bir Değerlendirmesi", *İslâmi Araştırmalar=Journal of Islamic Research*, 2/29 (2018), 399-421
- Bozkurt, Muhammet İlyas, *İnhiraf Kırılma; İslam Mezheplerinin Tarihsel Süreci*. İstanbul: Revizyon Yayınları, 2015.
- Demir, Ahmet İshak - Kaba, Gülsüm. "Mezhepler Tarihi Akademik Yayınlar Bibliyografyası". *e-Makâlât: Mezhep Araştırmaları IV/2* (2011), 185-254.
- Demir, Ahmet İshak - Usburak, Pervin. "Mezhepler Tarihi Akademik Makaleler Bibliyografyası". *e-Makâlât: Mezhep Araştırmaları V/1* (2012), 141-208.
- Deniz, Yıldırım. "Orta Doğuda Şii-Vehhâbi Mücadelesi", *TESAM Akademi Dergisi - Turkish Journal of TESAM Academy*, 1/5 (2018), 63 - 95.
- Emîn, es-Seyyid Muhsin *A'yânü's-Şî'a*. Beyrut: Dârü't-Te'âruf, 1973.
- Gaskell, Philip. *A new introduction to bibliography*. New Castle, Del: Oak Knoll Press, Reprinted with corrections in 1995., 2007.
- Sönmez Kutlu,. "Ebû Mansûr Maturidî ve Mâturidî Kültür Çevresiyle İlgili Bibliyografya". *İmam Mâturidî ve Maturidilik*. Haz. Sönmez Kutlu, (Ankara: Otto Yayınları) 2017, 441-504
- Ömer Faruk Teber - Doğan Kaplan, "Hasan Onat'ın Danışmanlığında Alevilik-Bektaşilikle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi", *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları*, 1/17 (2021), 507-524.

Veritabanları:

- UT, Library, Tahran Üniversitesi Kütüphanesi. "aThe Central Library and Documentation Center of Tehran University". 16 Ekim 2023. <https://library.ut.ac.ir/fa>
- INL, Iran National Library, "Pâyigâh-i İttilât-i Resânî-yi Kitâbhânehâ-yi İrânî". 16 Ekim 2023. <http://www.lib.ir/fa>
- AQ, Azâdi İslâm Kum Üniversitesi. "Kitâbhâne-i Merkezi" 16 Ekim 2023. <http://azad-qom.ac.ir/>
- MIU, Uluslararası al-Mustafa Üniversitesi, "Kitabhâne-i Câmîatu'l-Mustafa" 16 Ekim 2023. <http://dlib.miu.ac.ir/faces/home.jspx>
- DTI, Defteri Tebliğât-i İslâmî, "Kitaphâne-i Dicalî Defteri Tebliğât-i İslâmî", 16 Ekim 2023. <http://dl.islamicdoc.org/faces/home.jspx>

Extended Summary

Bibliographic studies play a vital role in the realm of academic and scientific research, offering a methodical approach to cataloging and assessing literature. These studies, categorized either as systematic or analytical, are indispensable as secondary or tertiary sources. They compile comprehensive lists of writings unified by common factors like subjects, languages, periods, or themes. A typical bibliography entry for a book includes essential details such as the author(s), title, publisher, and date of publication. In contrast, an entry for a journal article encompasses the author(s), article title, journal title, volume, pages, and publication date. These bibliographies are instrumental in streamlining the research process, providing easy access to relevant and reliable sources, and thereby accelerating academic inquiries.

The significance of bibliographic studies is further heightened in fields like religious sciences, where the exponential growth of literature necessitates discerning and systematic cataloging. In Iranian academic circles, particularly, there's a significant focus on Wahhabism, a subject deeply influenced by both historical and contemporary contexts. The genesis of this focus can be traced back to the early 19th century, spurred by reactions to Wahhabi attacks on sacred Shia sites. This historical context set the stage for a rich and diverse scholarly engagement with Wahhabism in Iran, which has evolved considerably, especially following the 1979 Iranian Islamic Revolution. This event marked a turning point, transforming individual scholarly pursuits into a more institutionalized form of literature, serving both religious and political ends.

Iran's educational system, featuring a dual structure of traditional religious schools (madrasas or hawza ilmiyya) and modern university religious faculties, reflects this scholarly dichotomy. Madrasas, integral to the country's religious and cultural heritage, focus on the Imāmīte Shia sect and offer comprehensive teachings in Islamic sciences. Meanwhile, university faculties provide a modern perspective on religious studies. The synergy between these educational frameworks enriches the religious scholarship in Iran, enabling a multifaceted exploration of religious studies.

The extensive body of work on Wahhabism in Iran, spanning its historical evolution, doctrinal critiques, and political implications, forms a significant part of Shia scholarly discourse. These studies not only contribute to the understanding of Shia perspectives on Wahhabism but also serve as an invaluable resource for researchers and academics delving into this complex subject. The bibliographic work in this area is not merely a collection of academic outputs; it

reflects the ongoing dialogue and evolving perspectives within the Iranian religious and academic communities.

Bibliographic studies facilitate access to a wide array of sources, aiding in the selection of discipline-specific and high-quality materials, thereby ensuring rigorous academic research. They enable researchers to conduct comprehensive reviews of their subjects, saving valuable time by directing them to pertinent resources and enhancing their skills in source identification and evaluation. In the case of religious sciences, and specifically studies on Wahhabism, bibliographic works are crucial in navigating the expansive and often complex terrain of literature.

The proliferation of publications in the field of religious sciences, including those on Wahhabism, underscores the need for bibliographic studies that are both disciplinary and subject-centered. These studies compile academic works and publications on specific topics, providing an accessible resource for researchers and interested parties. In religious sciences, especially in areas like Shia studies of Wahhabism, the growing body of literature necessitates such bibliographic endeavors to manage and disseminate knowledge effectively.

The academic investigation of Wahhabism in Iran, stemming from historical reactions to Wahhabi doctrines and actions, has produced a substantial and diverse range of scholarly works. This body of literature, initially sparked by early 19th-century events, has undergone significant evolution, especially in the post-revolutionary era. The Iranian Islamic Revolution of 1979 was a catalyst that transformed individual scholarly efforts into a more structured and institutionalized form of literature, serving as both a religious and political tool.

In Iran, the educational landscape, comprising traditional religious schools and modern university religious faculties, embodies a comprehensive approach to religious scholarship. Madrasas, or *hawza ilmiyya*, play a pivotal role in disseminating religious knowledge, focusing on the *Îmâmîte* Shia sect. These institutions provide in-depth teachings in various Islamic sciences, aiming to train students as religious leaders. On the other hand, modern religious education in universities, which began in the mid-20th century, offers a broader perspective on Islam and other religions. Students in these faculties are trained as clerics, academics, and researchers. The interaction between traditional madrasas and university faculties fosters a mutual recognition of academic formations, enhancing the depth and breadth of religious scholarship in Iran.

The extensive literature on Wahhabism in Iran, encompassing various aspects such as its historical development, doctrinal critiques, and political implications, not only forms a significant part of Shia

scholarly discourse but also serves as a critical resource for researchers and academics exploring Shia perspectives on Wahhabism. The bibliographic work in this area, therefore, is not just a compilation of academic outputs but a reflection of the ongoing dialogue and evolving perspectives within the Iranian religious and academic communities. This bibliographic study is expected to contribute significantly to academic research on the subject, offering a reference for academics and researchers interested in understanding and discussing the different facets of Wahhabism from a Shia perspective.